

Descoberta una nova torre del segle VII abans de Crist a Sant Jaume

Les dues torres de l'assentament del Montsià són les més antigues de Catalunya, daten del segle VII abans de la nostra era i corresponen a la primera edat del ferro

J. JOAQUIM BUJ

Una segona torre a la muralla del jaciment de Sant Jaume-Mas d'en Serrà d'Alcanar és la troballa més important que s'ha fet a la campanya d'excavació arqueològica que s'hi està realitzant durant aquest agost. Fins ara, els arqueòlegs havien descobert al jaciment la torre més antiga del nord-est de la península Ibèrica, però han tingut la sorpresa de trobar-se'n una segona de la mateixa època i a la mateixa banda de la muralla, un fet insòlit al territori durant l'edat del ferro.

La directora de les excavacions, Isabel Moreno, manifestà al *Diari* que «aquesta segona torre ens confirma que estem davant d'un assentament que és la seu del poder, del cabdill que dominava tota aquesta zona al nord del riu de la Sénia».

Els arqueòlegs suposen que el jaciment és una gran residència d'un cap que dominava els poblats de la Moleta del Remei, la Cogula, la Ferradura i el Castell d'Ulldecona, els tres darrers tindrien una funció defensiva i gairebé tots un contacte visual entre ells. Una elit, formada per una desena de persones aproximadament, residien a Sant Jaume, mentre que el gruix de la població indígena, anterior a la ibèrica, viuria a la Moleta del Remei.

Aquesta incipient aristocràcia es dedicava al comerç amb els fenicis que venien fins a les costes de la desembocadura del Sénia. Els fenicis obtenien el plom procedent de l'interior de la comarca i la ceresa elaborada pels indígenes a canvi del vi desconegut pels habitants autòctons.

És possible que el contacte amb els comerciants del nord d'Àfrica facilités la construcció d'aquesta residència fortificada única a Catalunya. Cal tenir en compte que en aquella època encara no es coneixien les torres en aquest costat de la Mediterrània.

Les torres que hi havien a l'altra banda d'aquesta mar eren quadrades; en canvi, les de Sant Jaume són rodones i a la mateixa banda de muralla. «Això ens porta a pensar que, a més de la funció defensiva, també en tenien una de simbòlica, de demostració del poder, tant per a la gent que ho pogués veure des de la Moleta com per als visitants que ha-

Conclouen que l'assentament és una residència fortificada única a Catalunya

Imatge de la nova torre anterior als ibers descoberta al jaciment de Sant Jaume. FOTO: J. JOAQUIM BUJ

Trobada del forn i una llar de foc al jaciment, ahir. FOTO: J. JOAQUIM BUJ

guessin d'accedir fins a l'indret», indicà Moreno.

Les dues torres devien tenir uns vuit metres d'alçada, dels quals se'n conserven dos metres (encara en procés d'excavació), una altitud prou significativa tenint en compte que, normalment, només se'n recuperen uns cinquanta centímetres en la majoria de jaciments.

Un forn i una llar de foc

La troballa de la nova torre ha anat acompanyada d'una segona descoberta: l'existència d'unes estructures fora muralla prèvies a la construcció definitiva de l'assentament. Es tracta d'un

forn i una llar de foc annexa adossada als murs de la murada.

Els investigadors creuen que és un forn per coure pa i una llar per fer-se el menjar que usarien els indígenes mentre construïen l'edificació. Els magatzems, les quadres, les cases i els altres àmbits eren construccions de pedra en forma de «caixa» sense finestres. Les sis prospeccions realitzades durant la campanya han permès recuperar, també, una àmfora i vuit pondus o peces de teler. El jaciment ja s'ha convertit en el més important pel que fa al nombre de peces de ceràmica de l'edat del ferro a la Mediterrània peninsular.

L'APUNT

Quatre anys més d'excavacions

■ Un centenar de persones van participar ahir al matí a la jornada anual de portes obertes al jaciment de Sant Jaume per conèixer el passat més remot d'Alcanar i veure la feina que realitzen els arqueòlegs. Els directores de l'excavació, Isabel Moreno i David Garcia, explicaran el resultat d'aquesta campanya en una xerrada, coincidint amb el Mercat Iber de Sant Miquel que Alcanar celebra a finals de setembre.

Els dos arqueòlegs van destacar la implicació de l'Ajuntament en la recuperació dels jaciments. De fet, el consistori canareu ha acordat, per unanimitat, signar un conveni renovable amb la Universitat de Barcelona per garantir les excavacions durant quatre anys més.

L'equip de treball està format per catorze arqueòlegs, sobretot catalans, però també n'hi ha de Jaén, Alacant, València, Mallorca i Almeria.

Dos dels participants estan fent la tesi doctoral sobre el jaciment de Sant Jaume-Mas d'en Serrà. —J. J. BUJ

Móra d'Ebre s'omple per la baixada dels carretons

■ Tres carrers del centre de Móra d'Ebre es van omplir ahir amb centenars d'espectadors disposats a gaudir de la tercera edició de la baixada de carretons amb frens però sense motor, un dels actes més populars de la Festa Major de la capital en aquestes últimes edicions.

Fins a 16 artefactes amb rodes confeccionats de manera artesanal van competir pels carrers Santa Madrona, Doctor Pe-

rís—un carrer de molt pendent—i Antoni Asens. Durant el trajecte, l'organització va instal·lar diversos punts de protecció, amb bales de palla i neumàtics, gràcies als quals els vehicles podien frenar la velocitat.

El guanyador en la categoria de carretó més ràpid fou Jordi Pret, d'Ascó, i en la categoria del millor carretó per votació popular fou, per aclamació, la petita Laura Casadó, de 4 anys. —A. C.

La baixada de carretons va congrega centenars de veïns, ahir a la tarda, al carrer Doctor Peris. FOTO: JOAN REVILLAS